

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/92/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122338207
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6122338207.4

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti Y., O., nar. XX. XX. XXXX a Q., nar. XX. XX. XXXX, obe toho času v starostlivosti navrhovateľky, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky S. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Banská Bystrica, toho času Banská Bystrica, I. XX a otca G. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H., X. XXX/XX, v konaní o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky - starej matky maloletých detí U. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Banská Bystrica, Na M. XXXX/XX, o návrhu navrhovateľky na zrušenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd ruší uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/92/2022-13 zo dňa 14. 06. 2022 vo vzťahu k maloletému Q. Y., nar. XX. XX. XXXX.

II. Súd nariaďuje navrhovateľke U. P., nar. XX. XX. XXXX odovzdať maloletého Q. Y., nar. XX. XX. XXXX dočasne do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Potôčik, Moštenica 74, Slovenská Ľupča.

III. Vo zvyšnej časti zostáva uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 37P/92/2022-13 zo dňa 14. 06. 2022 nezmenené.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka (stará matka maloletých detí) sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 07. 06. 2022 domáhala vo veci samej zverenia maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti a určenia povinnosti rodičom prispievať na ich výživu podľa ich možností, schopností, majetkových pomerov na účet príslušného úradu práce. Spolu s návrhom vo veci samej podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd dočasne odovzdal maloleté deti do jej osobnej starostlivosti a rodičov zaviazal prispievať na výživu maloletých detí dočasne výživným v sume 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, a to z dôvodu, že maloletým deťom dokáže zabezpečiť potrebnú starostlivosť, v jej domácnosti je vytvorené zázemie, ktoré maloleté deti potrebujú, majú tam pocit domova, istoty a bezpečia.

2. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/92/2022-13 zo dňa 14. 06. 2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil Centru pre deti a rodiny Potôčik, Moštenica 74, Slovenská Ľupča (ďalej len „CDR“) povinnosť dočasne odovzdať maloleté deti do osobnej starostlivosti navrhovateľky a rodičov každého zvlášť zaviazal prispievať na výživu maloletých detí, každé v sume 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa. Zároveň nariadil nad výchovou maloletých detí dohľad a určil, že neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

3. Navrhovateľka sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 09. 01. 2023 domáhala zrušenia neodkladného opatrenia sp. zn. 37P/92/2022 vo vzťahu k maloletému Q. nakoľko mu nie je schopná zabezpečiť náležitú starostlivosť z dôvodu jeho vážnych výchovných problémov, ktoré nedokáže sama

zvládať, pričom naďalej chce zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú O.. Ďalej uviedla, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/92/2022-13 zo dňa 14. 06. 2022 na základe neodkladného opatrenia boli maloleté deti zverené dočasne do jej starostlivosti, so začiatku s deťmi nemala žiadny problém, boli naučené na režim CDR. Následne začali s maloletým Q. problémy, robil si čo chcel, zabil mačku, chytal potkany, nosil ich domov, ostatné maloleté deti, ktoré sú v jej osobnej starostlivosti, naháňal nožikom, ktorý našiel v kuchyni. Poukázala tiež na to, že ubližuje aj ostatným maloletým deťom aj svojim súrodencom, nemôže ho nechať ani na chvíľu bez dohľadu. Najnovšie sa maloletý vyjadruje, že ju nebude počúvať, bude zlý a chce ísť ku O., pričom keď to hovorí, vyciká sa na posteľ. Na Vianoce sa tiež stalo, že prevrátil celý stôl, pričom udrel aj jej vnuka, maloletého B., s ktorým musela ísť k lekárovi. Uviedla, že sa nedokáže plnohodnotne o maloletého postarať, túto starostlivosť o maloletého už naďalej odmieta, nakoľko maloletý potrebuje odbornú pomoc, ktorú mu ona nedokáže poskytnúť. Z uvedeného dôvodu žiadala, aby bol maloletý navrátený do CDR, alebo aby išiel k pani, ktorá si ho žiada zveriť do starostlivosti.

4. Zo správy opatrovníka maloletých detí zo dňa 09. 12. 2022 vyplýva, že pri pohovore konanom dňa 08. 12. 2022 navrhovateľka avizovala výchovné problémy s maloletým Q., nesúhlasila, aby bol maloletý zverený do jej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko nezvláda jeho starostlivosť, má s ním výchovné problémy, pretože maloletý ju nerešpektuje a svojim správaním ohrozuje ostatné maloleté deti v jej domácnosti. Jeho správanie je nekontrolovateľné, agresívne, zabil aj mačku. Stará matka odmietla pomoc pri riešení výchovných problémov s maloletým, nakoľko je rozhodnutá, že o maloletého sa nechce viac starať. Súhlasila, aby maloletý v jej domácnosti strávil ešte vianočné sviatky. Opatrovník ďalej konštatoval, že na strane rodičov nie sú vytvorené podmienky na zabezpečovanie náležitej starostlivosti o maloleté deti, títo ani neprejavujú záujem o zverenie detí do ich osobnej starostlivosti. Matka naďalej býva u priateľa, ktorý ju v minulosti vyhadzoval z domu aj s maloletými deťmi. Otec nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o deti. Vo veci maloletého Q. odporučil, aby súd zrušil nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý dočasne odovzdaný do starostlivosti starej matky s tým, že nad maloletým bude naďalej vykonávaná ústavná starostlivosť v CDR.

5. Na pojednávaní konanom dňa 13. 12. 2022 navrhovateľka potvrdila, že s maloletým Q. sú výchovné problémy, tento je zlý, agresívny, zobral aj nožík, naháňal maloleté deti, zabil mačku, hral sa aj s potkanom, potom s ním musela ísť k lekárovi, či nemá nejakú chorobu. Mala vedomosť o tomto správaní maloletého už v čase, keď si ho zobrala z CDR do svojej domácnosti, vedeli aj v CDR že bol agresívny. Jej vnukovi búchal hlavu o stenu. Chce, aby maloletému bola poskytnutá psychiatrická pomoc. Podľa jej názoru to má po otcovi, v génoch. Ona osobne ešte psychiatra s maloletým nevyhľadala. Kupovala mu lieky na upokojenie voľne dostupné v lekárni, ale nič mu nepomohlo. Taktiež musia pred ním skrývať aj iné lieky. Poukázala, že má obavu v noci aj spať, že čo maloletý urobí. Maloletého nemôže nechať osamote s ostatnými maloletými deťmi, vždy musí na neho dohliadať. Príslušný úrad práce nekontaktovala ohľadom správania maloletého. Uviedla, že matka sa o maloleté deti zaujíma, neprispieva výživným, ale deťom zakupuje veci, nosí aj potraviny do domácnosti. Otec sa o deti vôbec nezaujíma, ani telefonicky, osobne, na Vianoce ani na narodeniny im nič nedoniesol, neplatí výživné. Matka maloletého na pojednávaní potvrdila výchovné problémy s maloletým. Opatrovník maloletých detí na pojednávaní odporučil, aby maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky s tým, že starej matke bude poskytnutá aj odborná pomoc, podpora prostredníctvom CDR, ambulantnou aj terénnou formou, sprostredkovaná aj pomoc pedopsychiatra vo vzťahu k maloletému Q.. Poukázal na to, že stará matka pred pojednávaním uviedla, že maloletého si chce ponechať v náhradnej osobnej starostlivosti a požiadala ich úrad o pomoc v súvislosti s maloletým.

6. Z opatrovaneckého spisu maloletých detí vyplýva, že dňa 01.02.2021 sa na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica (ďalej len „úrad“) dostavila matka mal. detí, ktorá požiadala u umiestnenie mal. detí do centra pre deti a rodiny, z dôvodu, že nedokázala zabezpečovať riadnu starostlivosť o mal. deti a tiež odmietala ďalej zabezpečovať starostlivosť o deti a možnosť bývania v zariadení núdzového bývania spolu s deťmi. Stará matka mal. detí bola v tom čase ochotná prichýliť matku spolu s deťmi len do času rozhodnutia súdu o umiestnení mal. Q. a mal. O. do centra pre deti a rodiny. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 38P/11/2021-23, zo dňa 04.02.2021, vykonateľným dňa 04.02.2021 súd neodkladným opatrením nariadil rodičom dočasne odovzdať mal. O. Y., nar. XX.XX.XXXX a mal. Q. Y., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Martin, Hviezdoslavova 62, Martin (ďalej len „centrum“). Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 38P/11/2021-52, zo dňa 12.03.2021, právoplatným dňa 07.04.2021 súd mal. O. a mal. Q. odňal z

osobnej starostlivosti rodičov a maloletým deťom nariadil výchovné opatrenie - pobyt v Centre pre deti rodiny Martin, Hviezdoslavova 62, Martin, za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletým deťom alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí, najdlhšie na 6 mesiacov. Maloleté deti boli do centra prijaté dňa 10.02.2021. Maloleté deti boli po prijatí do centra umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine. Po prvých dňoch od umiestnenia detí v profesionálnej náhradnej rodine profesionálny náhradný rodič avizoval výrazné problémy v správaní mal. detí, pričom adaptačný proces detí prebiehal komplikovane. Multidisciplinárny tím centra preto rozhodol, že v záujme mal. detí bude najlepšie, ak bude deťom poskytovaná starostlivosť na samostatnej skupine centra. Po príchode mal. detí na skupinu sa správanie detí výrazne zlepšilo. Účinnosť nariadeného výchovného opatrenia skončila dňom 07.10.2021. Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 32P/116/2021-38 zo dňa 06.10.2021, vykonateľným dňa 06.10.2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti dočasne odovzdal do starostlivosti centra. Dňa 10.01.2022 bola na úrad doručená správa z centra, v ktorej centrum požiadalo úrad o súčinnosť pri zabezpečovaní starostlivosti o maloleté deti a výber zariadenia, nakoľko centrum už dlhodobo nemá obsadený pracovný úväzok na pozíciu profesionálneho náhradného rodiča a z toho dôvodu nevie maloletým deťom zabezpečiť poskytovanie starostlivosti v profesionálnej náhradnej rodine. Vzhľadom na tieto skutočnosti úrad dňa 02.02.2022 zaslal na súd vyjadrenie, v ktorom žiadal, aby súd v zmysle § 139 Civilného sporového poriadku pripustil zmenu žaloby tak, že súd nad maloletými deťmi Y., nariaďuje ústavnú starostlivosť, vykonávanú v Centre pre deti a rodiny Potôčik, Moštenica 74, Slovenská Ľupča (ďalej len „CDR“). Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 32P/116/2021-109 zo dňa 24.02.2022, právoplatným dňa 26.04.2022 súd nad maloletými deťmi nariadil ústavnú starostlivosť realizovanú v CDR, v rámci ktorého boli deti umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine. Ohľadom maloletých detí prebieha na tunajšom súde ďalšie konanie, vo veci podaného návrhu, na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti, pod sp. zn. 32P/75/2022, kde navrhovateľkou je P. Q., nar. XX.XX.XXXX, konanie nie je právoplatne skončené.

7. Podľa § 2 ods. 1, 2 Zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

8. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

9. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

10. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20221201>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Podľa § 329 ods. 1, 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

14. Podľa § 339 CSP, o zrušení neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť bez pojednávania. V prípadoch neodkladného opatrenia podľa § 334 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20221201>> a 338 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20221201>> majú dotknuté subjekty právo vyjadriť sa k návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia.

15. Účelom neodkladného opatrenia rýchla aj neodkladná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov, alebo zabezpečenie existujúceho, hoci ešte prípadne nevykonateľného, alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku), aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej ochrany. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Z tohto dôvodu síce nie je potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto neodkladné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia v konaní o starostlivosti o maloleté deti je prvoradým hľadiskom záujem maloletého dieťaťa.

16. Neodkladné opatrenie v sporových konaniach podľa CSP môže súd zrušiť len na návrh. Súd na takýto návrh neodkladné opatrenie zruší ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. Na rozdiel od konania v sporovom konaní, v mimosporovom konaní možno neodkladné opatrenie zrušiť aj bez návrhu, v prípade, ak sa zmenia pomery, alebo ak odpadli dôvody pre ktoré bolo nariadené. Táto úprava zahŕňa predovšetkým tie prípady, keď došlo k zmene pomerov, čo má za následok, že neodkladné opatrenie už nie je nutné ani účelné.

17. V danej veci súd zistil, že nad maloletými deťmi bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonávala v CDR, následne na základe nariadeného neodkladného opatrenia boli maloleté deti dočasne odovzdané do starostlivosti ich starej matky, ktorá uviedla, že je schopná zabezpečiť náležitú starostlivosť o maloleté deti lepšie ako v kolektívnom zariadení, nakoľko v jej starostlivosti sa nachádzajú aj ďalšie maloleté deti, ako i súrodenci maloletých detí. Následne v priebehu konania stará matka opakovane poukazovala, že s maloletým Q. má výrazné výchovné problémy, starostlivosť o neho nezvláda, nakoľko u maloletého sa začali prejavovať agresívne sklony správania, ktorými ohrozuje aj ostatné maloleté deti v jej domácnosti. Poukázala, že z tohto dôvodu má aj obavy o svoj život a zdravie, ako aj život a zdravie maloletých detí nachádzajúcich sa v jej domácnosti, nakoľko maloletý ich naháňal s nožom, zabil aj ich mačku. Správanie u maloletého má stupňujúci tendenciu, jeho správanie je naďalej ohrozujúce aj voči ostatným maloletým deťom nachádzajúcim sa v domácnosti navrhovateľky, pričom maloletý zároveň ohrozuje aj seba na zdraví. Z uvedeného dôvodu navrhovateľka už nemá viac záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého, nakoľko maloletý potrebuje už odbornú pomoc, ktorú mu ona nie je schopná zabezpečiť. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ani po skončení vianočných sviatkov sa správanie maloletého nezmenilo, toto je naďalej ohrozujúce, nielen voči osobe samotného maloletého, ale aj voči ostatným maloletým deťom nachádzajúcim sa v domácnosti navrhovateľky, pričom v zmysle inštitútu náhradnej osobnej starostlivosti je potrebné prihliadať na a vôľu náhradného rodiča zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Napriek tomu, že navrhovateľka je starou matkou maloletého, mala úprimný záujem a snahu zabezpečovať mu osobnú starostlivosť, v danom prípade vzhľadom na negatívne prejavy v správaní maloletého už na jej strane nie je záujem vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť o maloletého Q., na čo musel súd v danom prípade prihliadať, nakoľko nikoho nemožno nútiť, aby zabezpečoval náhradnú starostlivosť o maloleté dieťa. Z uvedeného dôvodu súd potom zrušil nariadené neodkladné opatrenie vo vzťahu k maloletému Q., ktorým bol maloletý dočasne odovzdaný do starostlivosti navrhovateľky. Vzhľadom na to, že nad maloletými deťmi bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá naďalej trvá a v priebehu ktorej boli len dočasne na základe neodkladného opatrenia maloleté deti odovzdané do starostlivosti navrhovateľky, zrušením nariadeného neodkladného opatrenia sa obnovuje pôvodne nariadená ústavná starostlivosť nad maloletým rozsudkom. Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/116/2021-109 zo dňa 24.02.2022. Keďže maloletý je útleho veku, stále je plne odkázaný na starostlivosť inej dospelšej osoby, rodičia naďalej nie sú schopní zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého a z rodiny nie je súdu známa žiadna osoba, ktorá by bola schopná a ochotná zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletého, ktorú by bola schopná aj zvládnuť, v danom prípade súd vzhľadom na potrebu zabezpečenia aj komplexnej odbornej pomoci pre maloletého, nariadil navrhovateľke odovzdať maloletého do starostlivosti CDR, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť nad maloletým.

18. Vo zvyšnej časti vo vzťahu k maloletej O. ostáva neodkladné opatrenie nezmenené, nakoľko táto sa nachádza aj naďalej v osobnej starostlivosti navrhovateľky.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici (§ 362 ods. 1, prvá veta CSP), a to písomne v troch vyhotoveniach. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada (§ 125 ods. 1, 2 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 1, 2 CSP). Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Neodkladné opatrenie vo veci osobnej starostlivosti o maloletého je vykonateľné dňom vyhotovenia (§ 367 ods. 3 CMP) a vo veci výživného je vykonateľné dňom jeho doručenia (§ 332 ods. 1 CSP).